

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 49. — ŠTEV. 49.

NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 28, 1923. — SREDA, 23. FEBRUARJA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

TURKI SE ŠE NISO MOGLI ODLOČITI

Osnutek mirovne pogodbe ni bil še predložen nacionalistični narodni skupščini v Angori. — Evropske sile si nikdar ne bodo upale napasti Turčije, Rusije in drugih orientalskih narodov. — Požar v državni tiskarni.

Carigrad, Turčija, 26. februarja. — Kljub objavi, da je prišla turška nacionalistična narodna skupščina v Angori že v soboto z razpravljanjem o lausanski mirovni pogodbi, se je sedaj izvedelo, da je svet ministrov še dosedaj ni predložil skupščini. Nobenega pojasnila ni moglo najti za zakasnenje. Glasi, da bo mogoče dobila zbornica predlogo še danes zvečer ali pa jutri in da bo trajala debata približno en teden.

Popolna tajnost obdaja postopanje ministrov. — Rusija bo prišla Turčiji na pomoč, če bi bila slednja napadena od "iztočnih" sil", je izjavil M. Orlov, tukajšnji sovjetski zastopnik, tekem nekega pogovora s časnikarji.

— Zveza med Turčijo in Rusijo ter Turčijo in drugimi orientalskimi narodi, — je rekel, — predstavlja grupiranje sil, ki vzemirajo Evropo in katerega se evropske sile ne držejo napasti.

— Mogoče pa' bodo vendar vzorile napad, gnane od imperalističnih namenov. V takem slučaju ste lahko prepričani, da bo ostala Rusija verna svoji pogodbi ter vam prišla na pomoč. Turška in rdeča armada sta čuječi in stojita druga poleg druge.

Soglasno z nekim poročilom iz Angore, je požar uničil državno tiskarno.

London, Anglija, 26. februarja. — Objavlja se, da so umaknili Angleži vse bojne ladje iz pristanišča Smirne, z izjemo lahke križarke Calypso, ki je bila v pristanišču ob času, ko so izšli Turki ukaz, da se morajo vse tuje bojne ladje umakniti iz Smirne.

Angleži upajo, da bo s tem postopljivim dejanjem olajšano delo zmernih elementov v angorski narodni skupščini in da je več upanja, da bo sprejeta mirovna pogodba kot je bila predložena turški delegaciji na konferenci v Lausannu.

Poročila sir Horace Rambold iz Carigrada kažejo, da postaja moč zmernih elementov vedno večja, čeprav si ekstremisti na vse mogoče načine prizadevajo, da bi dosegli zavrnjenje pogodbe.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

NASILNEŽ UMORIL 6-LETNO DEKLICO

Pospešena bo obravnava proti morilcu, ki je zvalil šestletno deklico v avtomobil ter jo nato umoril.

Philadelphia, Pa., 26. feb. — V najkrajšem času se bo vršila obravnava proti Willie Morgannu, ki je priznal, da je umoril šestletno Lillian Gilmore, katero je premotil s svojim avtomobilom. Njeno zmazano truplo so našli na bregu Neshaminy Creek, pri Croydonu, osemnajst milj od tukaj. Morgan sam je povedel policijo na mesto, kjer je skrnil truplo deklice, katero je umoril, potem ko jo je zločinsko zlorabil.

V medli luči užigale so zapazili detekti tri mlade deklice, ležeče v neki luknji v bližini skupine grmičevja. Ko so prinesli detektivi truplo mimo Morgana, je ostal morilec povsem hladnokrvno ter se ni niti zganil.

Morgan se je pripeljal na dotično mesto v soboto popoldne v zaprtem avtomobilu z umorjeno deklico ter njeno štiri in pol leta staro sestrico Dorothy, potem ko je povabil obe na vožnjo v bližini njih doma, na Sepviva Street. — Dorothy so našli v soboto zvečer jokajočo ter napol zmazano na Lehigh Ave., ter Sepviva Street. Svojim staršem je povedala, da je "neki tuji človek umoril Lillian" ter vrzel njeno truplo v led.

Ko je našla policija truplo, je spoznala, da je povest otroka natančna skoro do najmanjše podrobnosti. Ravnatelj za javno varnost, Cortelyou je rekel, da je priznanje Morgana pokazalo, da je umoril deklico na nekem lotu na Torresdale Avenue v bližini Bridge St., v severozidni sekciji mesta.

Po zadnjem napadu je postalo truplo otroka trdo in mrzlo. — je priznal Morgan. — Mislim, da je bila deklica mrtva, — kajti njeno srce ni več bilo in njeno telo je bilo povsem mirno.

Ravnatelj Cortelyou je rekel, da je Philadelphia okraj pozorišče zločin in da bo Morgan sojen tukaj.

Skoro tisoč razkačenih ljudi se je zbralo izven policijske postaje, ko se je pripeljal k stranskemu vhodu avtomobil. Vseboval je truplo odvedene in umorjene deklice. Njeno lice je kazalo znamenja strašnega pretepanja. Površna preiskava je pokazala, da je bila njena čeljust zlomljena najmanj na petih mestih.

Njene roke, noge in spodnje telo so bile razprskane in odrti. Policijski poročnik Craig je rekel, da je Morgan najbrž toliko časa suval otroka v lice, dokler je umrl.

Ta umor je eden najgrših, kar jih pozna kriminalna zgodovina tega mesta in okraja. Prebivalstvo je po pravici ogorčeno, ker je bil ostudni zločin izvršen nad otrokom, ki se ne more braniti.

POSOJILO ZA AVSTRIJO.

London, Anglija, 26. februarja. Angleška javnost je bila pozvana, naj podpiše avstrijske zajamčene bančne obveznice v znesku sto in osemsto milijonov angleških funtov. To je prvo javno posojilo, ki je bilo razpisano tukaj na korist kakih prejšnjih sovražniški deželi.

Manjši zneski avstrijskih obveznic bodo naloženi v Franciji, Holandski, Belgiji, Švedski in Švici. Izdaje je bilo zajamčeno od zaveznikov s pomočjo dohodkov in tobačnega monopola v Avstriji.

PONAREJEVALCI DENARJA NA VARNEM.

FRANCOZI NE MOREJO VLADATI RUHRU

Umaknili pa bodo svoje čete šele tedaj, ko bo Nemčija v polni meri sodelovala pri produkciji. — Švicarski poslanec je izvedel, da se mora Nemčija direktno pogajati z zavezniki. — Zastopniki Poljske in Litvinske so se sestali. — Sovražnosti so zaenkrat prekinjene.

Poroca Edwin James.

Pariz, Francija, 26. februarja. — Dosti je takih, ki izjavljajo, da bo Francija zmaga v svojem boju z Nemčijo glede Ruhr okraja, če se pravi, da bo Nemčija naprosila za mirovne pogoje, s kljub temu stavlja vprašanje: "Kaj mora dobiti Francija iz Ruhra, tudi če se bodo Nemci udali, ko je razkrila, da ne more voditi velikih naprav proti volji ravnateljev in delavcev?"

Skušal bom obrazložiti v naslednjem naziranju francoskih uradnikov glede tega vprašanja. Bistven del francoskega pojmovanja celega vprašanja je, da mora popust Nemčije tudi vključevati dogovor z berlinsko vlado, da bo slednja storila vse, kar je v njeni moči, da bo produkcija v napravah in rovi obnovljena, da bo pozvala premogarje, naj kopljejo, železničarje, naj vozijo vlake in industrija, naj vzdrže obratovanje v svojih napravah. Brez take obljube bodo vzdržali Francozi svoj kordon krog Ruhr okraja ter ga odrezali od ostale Nemčije.

Ko bo Nemčija obljubila, da bo spravila Ruhr okraj nazaj na delo, bodo pričeli Francozi pobirati davek na premog in izdelane predmete v taki višini kot so ga pobirali Nemci. Tozadevne zneske bodo pripisali na račun reparacij.

Premirje v Vilna ozemlju.

Varšava, Poljska, 26. feb. — Na nekem sestanku zastopnikov poljske in litvinske vlade se je razpravljalo glede uvodnih korakov, tikajočih se določitve meja med obema deželama, to je določanje ozemlja med obema državama, kjer je prišlo v zadnjem času do številnih spopadov. Tekom tozadevnih pogajanj so bile prekinjene vse sovražnosti in uveljavljeno je bilo nekako premirje.

V nekem poljskem poročilu se glasi: — Zastopniki poljske administracije v nevtralnem ozemlju so se sestali s tremi častniki, ki so zastopali Litvinsko, v vasi Smolniki, kjer je bil v principu sklenjen dogovor za pričetek razprav, kojih namen bo ugotoviti podrobnosti za določanje definitivne demarkacijske črte, ugotovljene od sveta Lige narodov. Obe strani sta se dogovorili, da morajo tem časom prenehati vsa gibanja čet in tudi vse sovražnosti.

Poljska je odklonila ponudbo, katero je pred kratkim stavila sovjetska Rusija, da namreč posreduje med Poljsko in Litvinsko v težkoči radi nevtralnega ozemlja med obema državama. — Poljski minister za zunanje zadeve je odgovoril na ponudbo Rusije, katero je stavil Cicerin, se zahvalil, a obenem izjavil, da ne smatra za primerno, da bi njegova vlada sprejela ponudbo te vrste.

Varšava, Poljska, 26. feb. — Zavezniske sile so zahtevale, da mora dati Litvinska zadovoljive dokaze svojih miroljubnih namenov, tako glede vprašanja Memela kot glede svojega stališča na pram Poljski.

Uradniki tajne službe so prišli v New Yorku na sled ponarejevalcem denarja. Izdelovali so bankovce po dva, pet in dvajset dolarjev. Potrebne plošče za fabrikacijo bankovcev so dobili iz Italije v hlebcih laškega sira. Ponarejeni denar so razpečevali med ljudmi, ki se bavijo z nakupom butlegarskega žganja. Butlegar, ki je dobil tak denar v roko, je seveda molčal ter ga skušal naprej spečati.

S ponarejevanjem denarja je v zvezi najmanj tisoč oseb, večji del Židov in Italijanov.

Zgornja slika nam kaže skupino aretirancev v newyorški carinski hiši, spodaj je pa detektiv Joseph de Palma, ki je 25 ponarejevalcev aretiral.

NOVA POLITIČNA STRANKA NA GRŠKEM

Lambros Coromilas, prejšnji grški poslanik v Združenih državah, hoče ustanoviti novo stranko.

Atene, Grška, 27. februarja. — Lambros A. Coromilas, prejšnji grški poslanik v Združenih državah, je objavil, da namerava oživitviti novo politično stranko, ki naj bi prevzela vlogo ter kaznovala vse "one, o katerih domneva, da so odgovorni za eksekucije prejšnjih kabinetnih ter armadnih častnikov.

General Hadzianestis, eden izmed usmrčenih, je bil brat Coromilasa. Brata sta sprejela različna imena iz družinskih ozirov. Coromilas ki pravi, da je njegovo nameravano gibanje posledica želje, da osveti svojega brata, ima za seboj precej odlično diplomatično kartijero, ki pa mu dosedaj še ni prinesla vodstva v nobeni politični stranki. Njegov najbolj mogočni nasprotnik pri volitvah bo general Metaxas, veren pristaš in prijatelj pokojnega kralja Konstantina.

Čeprav je Coromilas v svojem srečju rojalist, ni kazal nobene sovražnosti napram Venizelosu ter celo služil pod njim.

ZIONISTIČNI VODITELJ "BO PRIŠEL V AMERIKO."

London, Anglija, 25. februarja. S parnikom "Paris" je odpotoval iz Plymoutha proti New Yorku dr. Chaim Weizman, predsednik židovske svetovne organizacije.

Nov, tako glede vprašanja Memela kot glede svojega stališča na pram Poljski.

Sporočilo v tem smislu so izročili poljskemu ministru za zunanje zadeve tukajšnji inozemski poslaniki in odšlo je takoj v Litvinsko.

ZAGONETEN MORILNI SLUČAJ V NEW YORKU

Policija v New Yorku je aretirala razporečeno žensko, v zvezi z umorom bogatega kontraktora, Fred. Schneiderja.

New York, 27. februarja. — Histerična po šestih urah zaslišanja je bila Mrs. Ana Buzzi, stara dva in trideset let, pridržana danes kot materialna pričevanje v zvezi z umorom Frederika Schneiderja bogatega kontraktora iz Bronx, katerega so našli ustreljenega pozno večer zvečer v njegovem avtomobilu na samotnem mestu pri Sound View Avenue, v bližini Rosedale Ave. v Bronxu.

Mrs. Buzzi, ki je bila vpisana v Morrisana policijski postaji kot Ana Schneider, je izjavila, da je živela kot gospodinja in kuharica v stanovanju Schneiderja, odkar se je ločil od nje njen mož pred par leti ter navedel bogatega kontraktora kot sokrivca.

Prijeli so jo, ko so detektiivi izvedeli, da so videli ljudje neko žensko približati se Schneiderju približno pol ure predno je bil ustreljen, v bližini urada na Westchester Ave. in Hudson River. Ta ženska je par minut govorila z njim, stopila v avtomobil ter se odpeljala.

Te informacije so bile najbolj avtoritativne, kar so jih dobile oblasti, odkar je Nikolaj Fullner, ki ima farmo v bližini Clasen Point, obvestil policijo, da je našel truplo.

Fullner, pravi, da je videl žensko, ki je stopila iz avtomobila ter odhitela. Njegova povest se v polni meri strinja s povestmi dveh prodajalcev, ki sta bila zaslišana ločeno. Izjavila sta, da sta videla govoriti žensko s kontraktorjem pred njegovim uradom. Oba sta dolgoletna prijatelja umorjenega.

Detektiivi so našli Mrs. Buzzi v stanovanju Schneiderja. Izprva se je delala kot da je strašno presenečena vsprilo novice, da je bil umorjen, a nato se je osvestila in tekem šest ur trajajočega zaslišanja je ustrajno trdila, da ne ve ničesar o umoru.

Ko so jo na Morrisana policijski postaji spravili v celico, je postala histerična in nikdo je ni mogel pomiriti.

V celici je naprestano stokala in jokala. Večkrat je sklenila roki kot v molitvi ter vzkliknila: — Ljubček, Fred, povej detektivom vse.

Detektiivi, ki sicer niso dvignili nikake obtožbe proti Mrs. Buzzi, so danes izjavili, da so trdno prepričani, da je bil umor dela ženske.

Mrs. Buzzi je rekla, da je služila v ambulanci zboru tekmo vojne in da se je v New Orleansu seznanila s Schneiderjem, ki je bil takrat inženirski kapitan.

Nadaljna ženska, v zvezi s slučajem, je Schneiderjeva resnična žena, ki je zapustila svojega moža ob času, ko je bila proglašena razporečena Mrs. Buzzi. Še vedno pa mu je bila prijateljica ter se pogosto posvetovala z njim v trgovskih zvezah ter stavila svoj avtomobil v njegovo garažo malo pred umorom.

Do polnoči je bilo več kot trideset detektivov zaposlenih. Izprva so domnevali, da je izvršil Schneider samomor, a pozneje se je dognalo, da je imel Schneider svojo desno roko v žepu, ko je bil ustreljen.

V par letih si je pridobil premoženje, ki je znašalo skoro milijon dolarjev.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potem naše banke izvršujejo masovito, hitro in po nizkih cenah.

Vsaj se bomo našli ome slobodni

Jugoslavija:

Razpoložljiva na upanje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je naša se hitro izplačilo najugodnejše.

100 Din.	\$ 1.25	K 400
200 Din.	\$ 2.30	K 800
500 Din.	\$ 5.40	K 2,000
1000 Din.	\$ 10.70	K 4,000
2000 Din.	\$ 21.20	K 8,000
5000 Din.	\$ 52.50	K 20,000

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpoložljiva na upanje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadra.

50 lir	\$ 2.95
100 lir	\$ 5.60
300 lir	\$ 15.90
500 lir	\$ 26.00
1000 lir	\$ 51.00

Za pošiljatelj, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvalisoč lir dovoljujejo po možnosti se posebni popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam despe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslani najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

63 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

(Advertisement) striji.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovene Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za šest let	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Doplat brez podpla in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2276

TRADE UNION CO-OPERS

ZA UNIČENJE NEMČIJE

Francoski državniki so si vabili v glavo, da je treba Nemčijo uničiti.

To je jasno razvidno iz raznih njihovih izjav.

Tako je naprimer izjavil Clemenceau: "Na svetu je dvajset milijonov Nemcev preveč."

Francoski rekonstrukcijski minister Loucheur je rekel, da bi veliko rajši videl, če bi Nemci ne mogli zadostiti zaveznikiškim zahtevam kot pa da bi jim zadostili.

Paul Bourget je napisal v "Echo de Paris": "Če ne bo drugače, moramo začeti s kampanjo, ki bo spravila s sveta 65.000.000 Nemcev."

Načrt glede vojne odškodnine je tak, da mu Nemčija ne more nikdar zadostiti.

Od Nemčije zahtevajo trideset milijonov dolarjev. To je več kot polovica vsega premoženja, ki ga imajo Nemci, bodisi posamezniki, bodisi vlada.

Kljub temu bi pa Nemčija lahko nekaj plačala, če bi ji zavezniki ne zasedli njenega najbogatejšega ozemlja. Zasedli so petnajst odstotkov njene poljedeljske zemlje, trideset odstotkov njenega premoga, štiriinšestdeset odstotkov njenega železa in več kot milijon milj njenih kolonij, petkrat toliko kot je velika nemška država v Evropi.

Kljub vsej tej razoranosti in ohromelosti se je pa Nemčija podala na delo, v namenu, da že vsaj deloma zadosti zahtevam.

Francija seveda ni s tem zadovoljna. Geslo Francije je: "Nemčijo je treba uničiti!"

Svet se je pa dandanes tako izpremenil, da ni mogoče uničiti in spraviti s površja petinšestdeset milijonskega naroda.

Morda bi se ga dalo vključiti v verige gospodarskega suženjstva. Morda bi se ga dalo tako daleč razdražiti, da bi se v svojem obupu pridružil rdečim armadam, ki ga poželjivo pričakujejo na vzhodu njegovih meja.

Francija hoče zato uničiti Nemčijo, ker se jo boji, ker trepa celo pred njeno nemočjo.

Sreča, da je v teh svojih naporih osamljena, da sama brez pomagala ne bo opravila ničesar.

Ni pa več daleč čas, ko bodo nastopili proti nji njeni prejšnji zavezniki. To bo izza leta 1914 eno prvih poštenih dejanj, ki si ga bodo lahko zavezniki zapisali v svoj kredit.

Iz slovenskih naselbin.

Virginia, Minn.

11. februarja je umrl rojak Math Kostanjek. Doma je bil iz Chicagu zapuša pa svojo sestro.

Podredu na Stajerskem in star 42 let. Dolgo let je bil zaposlen pri pok. Franku Trampushu istotam, po Trampuševi smrti pa je sam prevzel zastopništvo Duluth Brewing-kompanije za železni o-kraj. Poleg vdove zapuša še dva sinka.

Calumet, Mich.

Vršila se je razprava v okrožnem sodišču na Houghtonu proti Ivanu Mažaru, Hrvatini, ki je obdolžen, da je v noči od 14. maja 1922 ubil sorojaka Stefana Patertliča v Painesdalnu. V tožbi je za tolmača rojak Pavel Schaltz.

Sodna razprava proti Mažaru se je zaključila in velika porota ga je spoznala krivim umora. Porota je svoj zaključek vročila o-krožnemu sodniku Stone, ki bo proglasil obsodbo. Mažar bo obsojen na najmanj 15 let ječe, ali pa morda v dosmrtno ječo.

Waukegan, Ill.

Oglasila se je nemila smrt v naši naselbini in je dne 13. febr. pobrala Frank Oblaka. Zatisnil je svoje oči za vedno ob pol 9. uri zjutraj previden s svetimi zakramenti. Bolehal je skoraj šest let vsled aduhide; ob času smrti je bil 43 let star.

Farrel, Pa.

V tukajšnji sosednji naselbini je nanaglama umrl rojak Karol Kolegar. Zadel ga je srčna kap. Zvečer je šel zdrav spat, a ob 12. uri ponoči je nahitoma umrl.

V Wheatland zapuša soprogo nad 40 let; doma je bil iz Semi-ča, iz znane Skalove hiše blizu farne cerkve. V Riggs, Iowa je živel več let na svoji obsejni far-

Riggs, Iowa.

Dne 15. februarja je umrl ob-čeznani farmer John Skala v vi-soki starosti 70 let.

Pokojnik je živel v Ameriki nad 40 let; doma je bil iz Semi-ča, iz znane Skalove hiše blizu farne cerkve. V Riggs, Iowa je živel več let na svoji obsejni far-

Iz Slovenije.

Smrtna kosa.

V splešni bolnici v Ljubljani je umrl prof. Alfred pl. Sereel, svak prokurista Ljubljanske kreditne banke Bogomira Kajzela.

Zaročila sta se

gospodična Julčka Azman z Ble-da in Albin Koželj iz Zagreba.

Aprovizacijski odbor v Celju

se bavi s preskrbovanjem celjskega trga z najpotrebnejšimi živili. Ugotovilo se je, da preti mestne mu prebivalstvu Slovenije v bližnji bodočnosti občutni primanjkljaj na mesu. Od gotove strani v celjskem okraju se forsira izvoz živine, zlasti prvovrstne kvalitete. Sklenilo se, opozoriti merodajne lokalne faktorje na pretečo nevarnost, da zaradi ponesrečene izvoznicearske politike pravčasno intervenirajo pri pokrajinski upravi za Slovenijo in pri centralni vladi v Beogradu, ki naj kažejo tudi nekoliko skrb za konsument.

Razne nesreče.

Alojzija Mahnič, strojnika v Zalokarjevi tovarni na Viču, je pri popraviljanju motorja udaril električni tok po desni roki tako močno, da mu je ohromela.

Vsled neprevidega ravnanja s patronami je bil Ivan Kogjan iz Šmarja poškodovan po obrazu. Josip Janežič pa je izgubil par prstov desne roke.

Pri razstreljevanju skalovja na Fužinah so Ivanu Svečetu in Ignaciju Jazbecu odleteli drobci v obraz in sta bila oba precej težko poškodovana.

Vsi imenovani so bili prepeljani v splošno bolnico v Ljubljani.

Likvidacija družbe.

Slovenska rudo- in premogokopna družba z omejeno zavezo s jedrežem v Ljubljani se je razdrila ter je prešla v likvidacijo.

Razmere pri Trboveljski družbi.

Iz kmetijskih slojev pišejo "Kmetijskemu listu": V času, ko je vladal črni dvoglavi cesarski orel, v času, ko je slovenski kmet pre-lival svojo kri na vseh mogočih frontah, v tem času so gospodje od Trboveljske družbe izvele iz ubogega kneta vse, kar se mu je sploh moglo iztrgati. Z železno pestjo so ga tlačili za grlo, da je močel na vsa njih dejanja, kajti drugače je prišlo povelje "Ein-riicken!" Zaradi dobičkarije in komoditete so se kratkomalo re-kvirirala gozdna posestva, samo da je mogel izkazati ravnatelj čim večji dobiček svojemu židovskemu generalnemu štabu na Dunaju.

Kmetije, posestniki Slačnika, še niso pozabili onega udara, ko so padla najlepša debla iz njihovega gozda, in v živem spominu vseh je še oni žalostni prizor, ko so stali v občinski pisarni pred trboveljskim ravnateljem, čegar hrbet je kril avstrijski oficir. Vsi ugovori kmetov so bili zaman, čisto potep-tana je bila kmetijska pravica in oholo jim je bilo vrženih pod nogo nekaj miloščij — sekira pa je da-lje pela v kmetijskih gozdovih. Či-sto v roki so imeli oblastva go-spodje pri Trboveljski družbi in zaradi svojega dobička uničevali tuje imetje. Zakaj pa niso ti go-spodje, če so imeli količjak vesti,

sekali les iz rudniških gozdov na Jelovecu, ko bi mogli tako biti ne samo pravični, temveč bi pomagali tudi ljudstvu, ki bi nekaj zaslu-žilo z dovolom lesa? Toda brez sreča do ubogih so bili vedno go-spodje pri Trboveljski družbi, smi-lil se jim je lastni les in škoda se jim je zdelo izdatkov za dovoz in zato so sekali tuje! Vse to je mo-ral prenašati naš kmet, ker je nemška gospoda uživala vso na-klonjenost nemške vlade. In ven-dar se gruda, na kateri živi kmet, ki jo ljubi, ki je s krvjo navezan nanjo, sploh ne da poplačati! Zato bi se smelo seči po kmetijski zemlji-le tedaj, če ni prav nobenega dru-gega izhoda. Brezobzirno pa se je postopalo od gospodov pri Trbo-veljski družbi. Solze so zalile ne-kega starčka, ko nam je pripove-doval, da se mu vdirajo hiša in vsa gospodarska poslopja v zem-ljo, ker mu je Trboveljska družba podkopala zemljo. "Leta in leta sem se trudil", je ternal, "s krva-vinimi žulji sem spravljat skupaj, da bi imel na stara leta mirno življe-nje. Sedaj pa je izgubljen ves trud, kajti s prejetjo odškodnine se ne da niti životariti." Tako je bilo. Takih in slinih rudniških brezsrčnosti bi lahko navedli celo kopo, in niso zaman padale kletve, ko je ljudstvo spoznalo po pre-obratu, da so zopet vsa vodilna mesta pri Trboveljski družbi za-sedena od Nemcev. Počasi, kakor mačji Lah pri Vrhniku, tako so se vtihotapljali v družbo tujei in dan-es so razmere skoraj iste kakor pred preobratom. Kri zavre člove-ku, ko vidi v elegantni kočiji sta-rega živalskega nacionalista, za-gorskega ravnatelja. Zaradi nje-gove nadutosti, da morajo vsi ple-sati tako, kakor žvižga on, mora trpeti ves okraj. Dve leti so mo-rali čakati delavci na Lokah na luč samo zato, ker se je "predznil" zahtevati posestnik, na čegar zem-lji so hoteli postaviti droge in transformator, da se odda tudi njemu, in sicer proti plačilu, elek-trična luč. Zaradi principov, ka-kor je lagal ravnatelj, se mu to ni moglo dovoliti. Toda kakšni prin-cipi pa so veljali tedaj, ko se je brez vsakih komedij instalirala komunistu v Kisovem luč? Prava pijavka ljudskega premoženja in ljudskega dela je Trboveljska družba. Delavstvo izmoghava in kmetijske posestnike oškoduje ter vse konzumente odira, vlada pa je mima in brezbrizna, kot da bi ži-veli v starih avstrijskih časih. V družbi vladajo tujei in Slovenci ne morejo priti do vodilnih mest, čeprav jih nikakor ne primanjku-je. Ali smo v resnici Slovenci tako nepoboljšljivo pozabljeni, da ne znamo udariti niti onega, ki je naš največji škodiljivec, ki je naš nad vse nevaren parazit? Naj si zapomni Trboveljska družba, pa tudi naša vlada. Ni več daleč čas, ko pride tudi kmet do svojih pravice, ko bo kmetstvo ljudstvo s trdo roko naredilo red v državi. Tedaj bo začutila tudi Trboveljska dru-žba, da je zakon za vse enak, te-daj ne bo več pomagalo, če vrže par kosti pristašem meščanskih strank, ki jo potem za mastno pla-čano upravna mesta ščitijo. Tedaj bo odločeval le ozirom ljudstva in njegovih koristi in tedaj bo pra-vica tudi v podjetju Trboveljske premogokopne družbe.

Neprilike na severni meji.

Iz Maribora poročajo: Carinski organi so pri preiskavi potnice Nade K. našli v čevljih skritih večje število dinarjev. Nada K. se je pripeljala v spremstvu gospoda in ta je trdil, da je njen brat ter je zelo samozvestno branil svojo sestro, češ, da je soproga nekega jugoslovanskega konzularnega za-stopnika v Nemčiji. Legitimiral se je kot dr. R. Ravnihar. Ker je tu-di Neža K. dokazala, da je res to, kar je trdila, je dobila denar na-zaj in se veselo odpeljala čez mejo.

Memorandum slovenskih sodnikov

Pravosodni minister je 23. jan. dobil spomenico sodnikov iz Slo-venije, ki utemeljuje zahtevo po izdatnem povznanju plač.

Promocija primorskih rojakov.

Dne 26. januarja sta bila pro-movirana v veliki dvorani ljub-ljanske univerze absolvirana prav-nika Karol Skrinjar iz Sežane in Jakob Svet iz Unea za doktorja prava.

Peter Zgaga

Pravijo, da se je pripetil v malem mestecu, kjer vsi ljudje drug drugega poznajo tale slu-čaj:

Prefrigan sin bogatega posest-nika in čudovito krasna hotelska služkinja sta se rada videla. Pri-jateljstvo je rodilo ljubezen, lju-bezen pa dvojčka, dva lepa majhna otročka, in čudo božje, oče jima ni hotel biti oče.

Kaj takega je pa že precejšnja afera, kjer vsi ljudje drug dru-gega poznajo.

Fant je pri priči vse utajil, mlada nezakonska mati je šla pa na sodnijo pravice iskat.

Sodnik je bil pa previden mož in ni hotel spravljati zadeve pod sodnijo, je zastran sramote ne in zastran tega ne, ker je bil fan-tov oče najbogatejši v celi oko-lici.

Pisal je torej županu, naj fan-ta ostro prime in naj že vsaj iz-sili z njega izjavo, da je oče dvojčkov, če že noče nesrečni-ce poročiti.

Župan je storil, kot mu je bilo naročeno. Vsak večer je več ur pestnil fanta, naj prizna oče-tovstvo, pa nič in nič. Fant je bil trd kot kamen. Prigovarja-nje se je vršilo več kot štirinajst dni.

In slednjič, po štirinajstih dneh, je pisal župan sodniku:

— Po delgem prigovarjanju se mi je posrečilo pregovoriti fanta, da je oče enega izmed dvojčkov. Pod nebebnim pogo-jem pa noče priznati, da bi bil oče obeh otrok.

Neki francoski list je stavil svojim čitateljem naslednje vprašanje: — Ali se ženske zato le-pjo in zapeljivo oblačijo, da bi ženskam ugajale ali zato, da bi ugajale moškim?

Odgovorov je bilo nešteto, prvo nagrado je pa dobil nasled-nji odgovor: — Ženska se zato zapeljivo oblače, da draži s tem druge ženske in da moškim u-gaja.

Lev in prašič sta se srečala. Lev je prezl umazanca in šel dalje.

Pa ga izzove prašič: — Kaj me ne pozdraviš? Jaz sem kralj vseh živali.

— Ti pa kralj? — namrdne lev.

— Da, moje meso je najbolj izvrstno, moja mast pa nima pa-ra na svetu.

— Čakaj, čakaj, — pravi lev, zgrabi praseca, ga razmesari in pogoltne.

In ko si je obrisal s šapo go-bec, je zamrmral sam pri sebi: — Zares, kraljevska jed!

Nehvaležen človek škoduje vsem, ki potrebujejo pomoči.

Človek, ki ni zadovoljen s tem.

Listnica.

A. B., Chicago. — Sedaj se ne-kaj sliši o njem. Baje je precej izdelan v nekem newyorškem hotelu. Zdravniki pa še niso mogli dognati, če je ta bolezen po-sledica klečeplastva, poročne iz-črpanosti, duševnega hlapčev-stva ali jeze na ves svet, ki se noče tako vrteti kot bi on rad zapovedal. Sedaj se je na svoj: koži prepračil, da so "balkanski kmetje" (kot je on imenoval Pašica in njegove trabante) pre-cej dobri diplomati.

POJAKE opo-zarjamo, da je cena za "Slovensko-Ameri-kanški Koledar" i-sta za Jugoslavijo kot za Ameriko — 40 centov.

Pošljite nam svo-to in naslov svojega prijatelja v starem kraju in poslali mu bomo knjigo narav-nost.

Jugoslovanska

Katoli. Jednota

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 923 E. 15th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 109 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 411 — 15th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni sodnik.

Dr. JOSEF V. GRAHEK, 343 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ŠRABNIK, Room 304 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR BLADIČ, 1314 W. 11 Street, Chicago, Ill.
FRANK ŠERABEC, 4123 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor.

LEONARD ŠLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ŠORICH, 5217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor.

VALENTIN PIRC, 788 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mea Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne posiljitve naj se pošilja na glavno tajniko. Vse pritožbe naj se pošilja na pred-sednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniške splošne naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se sglasi tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Novice iz Jugoslavije.

Snežni zameti in pomladanski dnevi.

Iz Like in Slavonije se poroča o velikih snežnih zametih. Osobni vlaki iz Osijek preko Virovitice niso mogli v Zagreb zaradi velikih snežnih zametov. En vlak je obličal v snegu pri Sv. Ivanu Zelini. Telegrafske in telefonske zveze so bile pretrgane.

Iz Niša v Srbiji poročajo beo-grajski "Pravdi", da se je tam-kaj pričela "prava pomlad" v po-lovici januarja. Termometer kaže 10 stopinj Celsija. Sneg je skop-nil in trava na sončnih krajih ze-lenil. Ovce gonijo na pašo in tudi s polskim delom se že pričnajo.

Amnestija za obsojene vojake.

Iz Beograda poročajo, da se v kratkem objavi ukaz, s katerim bo kralj vsem vojakom, ki so bili ob-sojeni na leto dni ali manj zapora, kazen oprostil, onim pa, ki so bili obsojeni na daljši zapor, se zniža kazen na pet mesecev.

Zavarovanje tehniškega osebja ju-goslovanskih gledališč.

Minister za socialno politiko je od umetniškega oddeljenja zahte-val, da na podlagi zakona o zava-rovanju delavcev žoni prej zava-ruje tudi osebje gledališč, kjer se to zavarovanje še ni izvršilo.

Poskušen umor in samomor.

V Zagrebu se je odigrala krva-va drama, posledica ljubosumnosti. Mesarski obrtnik Smilaj je bil že daj čas skregan s svojo ženo, ki je, odkar ga je zapustila, živila s krznarskim obrtnikom Zaboše-kom. Smilaj je bil silno ljubosu-

men ter je pogal Zabošku krog-lo v pisa in ga smrtno nevarno ranil, potem pa si je sam preze-zal vrat. Obadva sta bila prepe-ljana v bolnišnico.

Smrt v plamenu.

V bosenski Rogatici je izbruhnil požar v hiši Mihajlovića, ki je do-tal pogorela. V plamenu je našla smrt tudi Mihajlovićeva žena.

Tajski promet v Splitu.

Splitški časopisje poroča, da je v preteklem letu obiskalo Split 30.470 gostov; od teh je bilo iz Dalmacije 22.147, iz Bosne in Hercegovine 31.74, iz Italije 1323, a ostali iz drugih držav.

Vinska kriza v Dalmaciji

povzroča tamkajšnjemu prebival-stvu mnogo skrbi. Konzum je mi-nimalen, a izvoza ni. Kleti so pol-ne, a kupeev manjka. Samo v Ši-benškem okraju je še nad 50.000 hektolitrov vina, ki čaka kupeev ob povoljni ceni.

Aretacija po štirih letih.

Pred štirimi leti je na zagreb-skem državnem kolodvoru dela-vec Anton Miletić ukradel gospoj Pilakovsky dva potna kovčka, v katerih je imela dragocene stvari v vrednosti 60.000 kron. Miletić je s plenom pobegnil in je bil po-zneje zaposlen kot delavec v ba-karskem pristanišču. Ker je mislil, da je tatvina že pozabljena, prišel je o Požni zopet v Zagreb, kjer je par dni veseljačil. Policija ga je zasledila in aretirala. Zdaj je bil obsojen na 2 leti težke ječe.

Pošljite velikonočna darila sedaj -- da se izpolnijo na-de vaših v stari domovini.

VELIKA NOČ bo za Vaše v stari domovini mnogo lepša in prijetnejša, ako jim pošljete denarno darilo v pomoč in v znak spomina. Stori-te to nemudoma, da taisto v pravem času prej-mejo.

Poslužite se pri tem našega posredovanja, ker so naše cene najnižje, postrežba točna, a si-gurnost v vsakem oziru zajamčena.

Vaši prihranki se pomnože vsako leto po 4%, ako jih uložite pri nas na

"Special Interest Account"

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

HRANITE
LABELNE
MAGNOLIA
IN
STAR MLEKO

ZA DRAGOCENA DARILA

IMEJTE NEKAJ KAN V SVOJI SHRAMBL.

PIŠITE NA KATERIKOLI NABOV NA DRUGISTRANI LABELNA ZA ILU-STRIKARN SEZNAM DASIL

"Ispolna se hraniti labelne".

Zagonetno, toda resnično.

Stara suknja.

Aretacija Cecilia Hallorana je bila le navidezna. Da se zadosti vsem predpisom postave, so ga obtožili radi uboja, a sodnik ga je takoj izpustil proti jamščini ter mu celo čestital, ko je bil izpuščen.

Nihče ni dvomil, da bo Cecilia tudi v višjem prizivnem sodišču oproščena. Dosti jih je tudi reklo, da bi bilo treba mladega moža pohvaliti mesto kaznovati, ker je oprostil človeštvo velikega prokletstva.

Različna čustva je vzbudil njegov slučaj.

Dobro merjen strel, ki je končal življenje in delovanje zloglasnega bandita Kellyja, je bil od dan baje prepozno, da bi rešil življenje mlade Cecilove žene.

Krogla morilec, s katero je bila ubita Mary Cecil je bila pravzaprav namenjena Cecilu, in čeprav je to dejanje na mestu ostalo, ni mogel vzbuditi svoje ženske življenju.

Noben njegovih prijateljev ni ne pripisal Cecilu toliko hladnokrvnosti in junaštva kot ga je pokazal v tem slučaju. Ta slučaj je vzbudil veliko pozornost v našem mestu, kjer je bil izvršen zločin in tudi izven meja dotičnega kraja.

Danzadnem so pričevali listi poročila o tej zadevi. V krogu svojih prijateljev so smatrali Cecilia za razvajenega in nečimurnega fanta, in splošno se je govorilo, da so imeli milijoni njegovega očeta, katere je podedoval, dosti opravka z dejstvom, da je dobil v pričevo vojno mesto uradnika v nekem vojaškem departmetu, kjer je lahko ostal na varnem.

Ni mu bilo treba iti na fronto. Tembolj je v slednjem presenetilo vse junaštvo mladega moža v tej senzacionalni zadevi.

Splošno je bilo znano, da se je poročil z Mary pod pritiskom svojega očeta. Zaljubljen je bil v Walley Falley, lepo koristno, in šele, ko mu je oče zapretil, da ga bo razdelil, se je ločil od nje ter se poročil s hčerko bogatega Afrikana. Zakon ni bil preveč srečen. Pred šestimi meseci je Mary zapustila svojega moža, a pred dvema tednoma sta se zopet spajnila, in vsa je kazalo, da bo zakon srečen. Tedaj se je pa pripetil strašen slučaj. Cecil je pokazal, da je pravi mož. Prijatelji, ki so ga dotedaj zaničevali, so ga prosili odpustanja.

Prestal je takozvano glavno preiskušnjo.

Državni pravnik Emory je poklical k sebi Cecilia ter prosil po hijskega načelnika Murphyja, naj bo pri zaslišanju.

Cecil je namršil čelo, ko je dobil povabilo. Vse te formalnosti so mu bile odveč.

Njegovi prijatelji in listi, v katerih so bili številni popisi njegovega slučaja, so vzbudili v njem še večje samozaupanje kot ga je imel, in vsled tega je bil precej samozavesten, ko je stopil v urad državnega pravdnika.

Očitno ni videl zločinov pogledov, s katerimi sta ga merila oba navzoča uradnika. Ošabno se jima je priklonil ter začel zreti skozi okno.

— Meni ni treba ničesar prikriti, — je rekel, ko je potegnil iz žepa cigaretno dozo, okrašeno z demanti.

Oblečen je bil elegantno. Nosil je temnomodro obleko, svileno srajco, svilene nogavice in gamaše in črn trak na rokavu. Imel je polirane noge, bil je obrit, in več kot enkrat je pogledal v ogledalo za stolom državnega pravdnika.

— Izvedel sem, — je rekel državni pravnik — da ste igrali veliko vlogo v tej obžalovanjski vredni zadevi.

— No, seveda, — je odvrnil Cecil. — Nisem pa mogel rešiti svoje drage žene.

Na prošnjo državnega pravdnika

je pojasnil celo zadevo, ki se je vršila tekom strašne noči.

— Bil sem s svojo ženo v avtomobilu na poti proti domu. Izstopila sva v znani občestni gostilni ter večerjali. Bilo je že temno, ko sva se odpravila ter se približala vili Halloran. Cesta je bila prazna. Na vogalu sem zapazil naenkrat človeka, ki je razprostrl roki ter nama zaklical: Stojta!

Boječ se nesreče, sem ustavil avtomobil, in šele tedaj sem zapazil, da je bil dotičnik "Red Kelly", ki je imel zakrinkano liče ter držal v desnici velik revolver.

— Skočil sem iz avtomobila, — je pripovedoval Cecil nadalje — in ropar mi je rekel, naj mu dam denar in vse vrednostne predmete, če mi je življenje ljubo. Navdala me je divja jeza. Sklenil sem, da potegnem iz žepa revolver, a temu je nasprotovala moja žena, ki je skočila iz avtomobila ter krila s svojim telesom mame. Ko je bandit zapazil, da hočem potegniti revolver, je izprožil. Krogla, ki je bila namenjena meni, je zadela mojo ženo v prsi. Trenutek pozneje sem imel revolver v roki. Ustrelil sem, in "Red Kelly" je padel mrtev na tla. Tudi moja žena je bila na mestu mrtva. To je vse, kar vem.

Državni pravnik je odprl predal svoje pisalne mize ter potegnil iz njega revolver.

— Ali ste s tem revolverjem streljali? — je vprašal.

Cecil je priklimal.

— Kako dolgo ste že imeli ta revolver?

— Kupil sem ga pred dvema leti, — je odvrnil Cecil. — Pogosto sem moral hoditi po velike svote denarja na banko ter sem bil vedno oborožen.

Državni pravnik je vzel iz naslednjega predala staro ponošeno suknjo, na koje desnem ramenu je bil velik temnorjav znak prihajajoč od strjene krvi.

— Ali ste nosili to suknjo v času umora? — je vprašal.

Cecil je pritrdil.

— Še nekaj bi rad izvedel, — je rekel državni pravnik. — Kdaj ste zadnjič videli svojo ljubico Walley Falley?

Cecil je prebledel.

Zatem pa se je vzravnal.

— Na to vprašanje nočem odgovoriti, — je rekel. — V kakšni zvezi je to s preiskavo?

— Zazvonil je telefon, in državni pravnik je vzel slušalko.

— Sedemindvajset pravite? In vse nove? Hvala. To mi zadostuje.

Dal je policijskemu načelniku mignilaj, in še predno je Cecil vedel, kaj se je zgodilo, je bil vklječen.

— Cecil Halloran, — je rekel državni pravnik, — Arretirani ste, da ste umorili Red Kellyja in da ste krivi umora svoje žene.

Cecil je prebledel.

Cigareta mu je padla iz ust in tresel se je po vsem životu. Skušal je protestirati, a ni mogel spraviti nobene besede preko svojih blelih usten.

— Cecil, to je bil velikanski naerč, — mu je rekel državni pravnik mirno. — Lahko bi se iznebili svoje žene ter bi vas obenaj smatrali junakom. Od kod naj bi izvedela javnost, da ste iz strahu pred jezo svojega očeta oklonili ločitev zakona v namesto, da se poročite z Walley Falley, katero ste tako zelo ljubili? Jaz sam bi bil prepričan, da bi vas vsakdo smatral resničnim junakom, če bi ne vzbudila siva suknja mojega suma.

— Detektivni policijskega načelnika so bili ravnokar v vašem stanovanju ter ugotovili, da je v vaši garderobi sedemindvajset čistih novih in brezmadežnih oblek. Ta stara suknja je edina stara obleka, ki ste jo imeli. Ali mi čudno, da ste se poslužili ravno te suknje, ko ste se peljali s svojo ženo v elegantno občestno gostil-

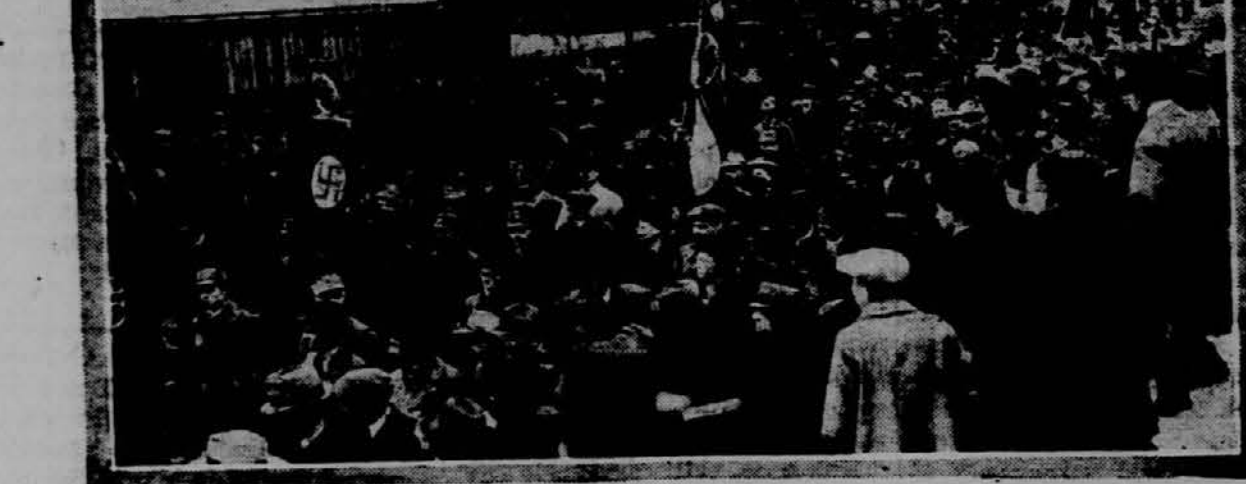
no? To dejstvo nam razkriva vašo nečimurnost. Vedeli ste dobro, da bo kri vaše žene omadeževala suknjo ter niste hoteli, da bi bila katera vaših dobrih oblek na ta način poškodovana. Vsled tega ste oblekli najslabšo suknjo, kar ste jih imeli.

Ne manjka pa še nadaljnjih dokazov vaše krivde. Številka revolverja je 763. Vi trdite, da ste kupili to orožje pred dvema leti. Jaz pa sem dobil brzojavno sporočilo od družbe, ki izdeluje revolverje. Poročilo pravi, da je bil revolver odposlan šele pred dvema tednoma. Iz tega je razvidno, da ste kupili revolver šele pred par dnevi. V žepih Red Kellyja, naj umori vašo ženo in da ste ga nato sami umorili v namenu, da se iznebite sitne priče.

Ko so eno uro pozneje odvedli Cecilia v preiskovalni zapor, je ležal na pisalni mizi državnega pravdnika listek, vsebujoč pisemno priznanje s podpisom morilec.

Domneva državnega pravdnika se je uresničila.

Sen je žena, ki mora klepetati. Spanec je mož, ki molče trpi.

Slika nam kaže spreved nemških fašistov po Monakovem. Glav na zahteva nemških fašistov je, naj Nemčija napove vojno Franciji.

FAŠIZEM V NEMČIJI

Volkovi.

V Snežniških gozdih so 28. januarja t. l. ustrelili dva volka in dve volkovi; en volk je ušel. Volkovi so se v zadnji dobi po slovenski zemlji zopet zaredili ter postali huda nadloga po lovskih in okolici. Zato objavljamo iz spisa gozdarja Neugebauerja v České Myšlosti slednji spis "O volku". (Op. ured. "Jutra").

Volk ima slabo vest. Skriva se pred svetlobo in izogiba ljudem bojazljivo. Zato ga redkokdaj vidiš podnevi. Toda v brlogu ne počiva, kakor je bilo zmotno pisano v knjigah. Blodi po gozdih kakor Ahasver. Često v enem dnevu prečte ogromne daljave. Lovi drobno zverjad, pobira pa tudi žabe in martinčke. Šele ko se je nasitil, si privošč miru. Toda, da se nasiti, potrebuje prav izdatnega zalagaja.

Poleti se ž njim se izhaja. Volkovi se potepajo posamič po naših šumah, se klatijo paroma, redkokdaj pa tvorijo v tem času tolpe. Zato se pozimi skupljajo v tolpah po 20 do 30 živali. Take tolpe iztrebijo vso krajino.

Prepričan sem, da je velik lov na volkove brezuspešna potratna časa. Poskušam sem jih večkrat dobiti v past, prirejal sem velike love, a zaman. Bistri lopov se izogne gonjalcem pravočasno. Zato se bolje posreča lov na stožicu.

Pri nas (v Karpatih) so veliki gozdi in po njih se pase po gozdnih lokalih drobna svobodna vse leto. Zverji imajo torej lahko delo. Tam zadavijo povprečno tri do štiri komade mesečno. Kadarkoli se to zgodi, prihaja k meni posestnik prositi pomoči.

Brez odlašanja odidem. Na prostoru, kjer leži zadavljena ovca, si počnem visoko drevo. Na drevesu zgradiha z logarjem sedež. Tja zlezemo in čakamo. Od mrhovine pregnani volk je požrešen in se gotovo vrne. In resnično. Ne čakamo niti uro časa, in volk že kroži po gozdu. Previdno voha, se plazi, vse pozorno ogleduje. Znova in znova opreznje na vse strani. Čestokrat se oddalji skokoma. Ali vrača se zopet in zopet. Požrešnost se bori s previdnostjo. Dospe do naših stopinj. Hipoma se ustavi in voha. Zopet opreznje. Lovi veter z vseh strani. Ne opaža nič opasnega; postaja zaupnejši in smejeji. Vzle temu izraža vse njegovo telo, da je pripravljen z enim samim skokom izginiti v šumi.

Naenkrat zasleduje moje stopinje prav do drevesa, na katerem sedim. Voda drevo. Čisto mirno ga opazujem pri tem. Neodločno stoji. Naj se li vrne?

Včasih krene k mrhovini, včasih potegne iz žepa za čas v gozd. Toda vrača se, in prizor se ponavlja.

Končno se čuti varnega in krene na gostitev. Vsakih deset korakov seda in se ozira na vse strani. Naenkrat, kakor bi se bil oddaljil, jo ubere naravnost k mrhovini. Znova opreznje na vse strani. Nič sumljivega. Začne se gostiti. Mirno trga in golta kose mesa po 2-3 kilograme težke. Stojta telesa napete noge in držanje repa izražajo, da se mu silno mudi. Volk je pripravljen vsak hip planiti v goščavo.

Velike kose mesa požira cele, ne da bi jih razgrizel. Včasih sem se počutil z nezasitostjo. Začel sem tiho žvižgati. Bilo je v trenutku, ko je volk zopet filozofiral.

Rojak Anton Celin, Box 136, Arroyo, Pa., je prejel pismo od svojega prijatelja Janeza Toropčiča iz Brazilije v Južni Ameriki, ki poroča, da je bil na potu v Severno Ameriko s svojim prijateljem Andrejem Hrenovcem. Med potjo iz Sao Paulo v Lihber Pret so napadli roparji vlak in pobrali vsem potnikom, med katerimi sta bila tudi omenjena dva rojaka, vse denar in zlatino. Rojaka ne moreta sedaj ne naprej in ne nazaj in sta primorana iskati delo, da se preživita, dokler se ju kdo ne usmili in njima pošlje denar za vožnjo. Oba sta doma iz Zabič pri Ilirski Bistrici. Kraj, kjer se zdaj nahajata, ima zelo nezdruživo podnebje in se je bati, da zbolita na mrzlici, ki je jako pogibeljna. Sedanjim njunim naslovom je: Joan Toropčič, Rua Rio de Generio No. 12 B, Sao Paulo, Liberio Preto, Brazil.

Naenkrat zasleduje moje stopinje prav do drevesa, na katerem sedim. Voda drevo. Čisto mirno ga opazujem pri tem. Neodločno stoji. Naj se li vrne?

Včasih krene k mrhovini, včasih potegne iz žepa za čas v gozd. Toda vrača se, in prizor se ponavlja.

Končno se čuti varnega in krene na gostitev. Vsakih deset korakov seda in se ozira na vse strani. Naenkrat, kakor bi se bil oddaljil, jo ubere naravnost k mrhovini. Znova opreznje na vse strani. Nič sumljivega. Začne se gostiti. Mirno trga in golta kose mesa po 2-3 kilograme težke. Stojta telesa napete noge in držanje repa izražajo, da se mu silno mudi. Volk je pripravljen vsak hip planiti v goščavo.

Velike kose mesa požira cele, ne da bi jih razgrizel. Včasih sem se počutil z nezasitostjo. Začel sem tiho žvižgati. Bilo je v trenutku, ko je volk zopet filozofiral.

Sen je žena, ki mora klepetati. Spanec je mož, ki molče trpi.

Nazadujoča Anglija.

V "English Review" piše Austin Harrison o današnji Angliji. Nič misliti, nič delati, le popivati in se zabavati, je geslo večine. Resne novine ne zanimajo, dobrih romanov in dram više, umetniške cene, ljudje ne čitajo, po gledališčih se goji senzacionalni in pikantni repertoar, kino cvete in največ naročnikov imajo dnevniki, ki poročajo največ o umorih tatvinah, sleparijah in sportu. Srednji sloji životarijo v neverjetni nevednosti in toposti. Krog resničnih izobražencev v Angliji je zelo omejen. Kvečjemu jih je desetstisoč in še med temi jih zle del poleg materinske se kak tuj jezik. Mase pa žive izven kulture. Vzgoja je povsem pogrešana. Najboljša mladostna leta se potratijo s sportom in zabavami. Nihče ne študira več nego je potrebno, da zasluži dva do tri funte na teden. Zlasti se gojita stenografija in tipkanje; za vse drugo se mladina ne meni. Niti absolvirani vseučiliščniki ne pogledajo več knjige; novine pa čitajo le toliko, da so poučeni o zabavah in sportu.

Anglija je izrazito industrialna država, ki živi od železa, premoga in tkalnice. Toda ta njena nekdanja prednost ji postaja usodna. Vojna je uničila Rusijo, Nemčijo, Avstrijo, a Francija in Italija se Angliji odtujujeta. — Odjemalcev je čimdalje manj. — Brezposelnost, bolezn, oslabeost, kadencena rase napredujejo. Vse mu temu bi odpomoglo le intenzivno delo in apolju: obdelati bi se morale ogromne ploskve neobdelanega sveta. Toda tega ne dovolijo lordi, ki imajo ondi svoje love in druge sporte. Kaj jih briga, da tri milijone oseb strada, ker ni živil? Lordi skrbijo le za lastne pojedine, avtomobile, konje, zabave.

V kratkih desetletjih prevzame vlado na morju in v trgovini drug, mlajši, krepkejši narod. — In kdo je ta dedič? Rusija! Nobenega dvoma ni, da je Rusija takorekoc deviška zemlja s neizmernimi bogastvi. Rusiji je treba le kapitala in inženirjev. Oboje ji da Nemčija. Rusija ni imela pripravnega četa in discipline. Brez discipline pa ni napredka in ni nobene države. Tako piše Anglež o Angležih.

ISČE SE ŠIVALKE!

Oglase naj se samo tiste, ki so izvežbane na moških slavnih.

New York Straw Hat Co.
215 Green St., N. Y. C.

Rada bi izvedela za naslov JANEZA MAURIN, podomače Fričič iz Zagorčaca št. 5 na Dolenjskem. Pred tremi leti se je nahajal v Elizabeth, Minn. Tudi bi rada izvedela za naslov mojega brata JANEZA ŠAVOR iz Vimola št. 1, fara Nemška Loka pri Kočevju. Prosim cenjene rojake širom Amerike, da mi naznajo naslova obeh, ali mi se naj sama javita, ker imam zelo važno reč sporočiti. — Katarina Maurin, Zagorčac št. 5, pošta Stari trg pri Črnomlju, Slovenija, Jugoslavija. (28-2-13)

Iščem brata ANTONA SEDLAR, ki je bil l. 1921. v okolici Pittsburga, Pa. Prosim, da se mi oglasi. — Franc Sedlar, St. Rupert, Slovenija, Jugoslavija. (28-2-13)

30 DO 35 DRVARJEV

rabin za Chipmonk, Vandelja R. F. D. No. 2. Plača \$240 od kvarta. Gozd je poznan in Mike Viola nima nič posla več. Oglasi se pri Joe Prebešek, Box 518, Allegany, N. Y. (27-2-13)

Kje je moj brat ANTON BAMBIČ? Doma je iz Šmalce vasi št. 1, St. Jernej, Dolenjsko. Skoro bo dve leti, ko je bil pri meni in mi rekel, da gre v stari kraj 6. aprila 1921 in da je že kupil karto na banki v Youngstownu, Ohio, kjer je stanoval na 1009 Bentley Ave. Njegov gospodar je imel tudi v najmu farmo na Hubbard, Ohio, kamor je on šel od mene, potem pa nič več ne vem o njem. Iz starega kraja so mi poročali, da domov ni prišel. Za pojasnila prosim: Mrs. Mary Šuštaršič, Box 87, Cornwall, Pa. (27-2-13)

NAPRODAJ

lepo posestvo v Vinici št. 21. Hiša, zidan hlev in kušna, skedenj, vse z opeko krito; lep saden vrt, lepe njive, travniki, 2 vinograde, 3 gozdi z ogromnimi hrasti. Perjevo posestvo. Cena 4000 dolarjev. Pojasnila daje lastnik: John Čopi, Box 467, Bentleyville, Pa.

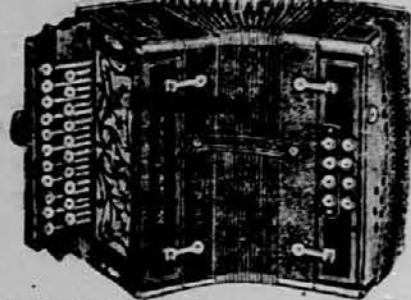
Oglasite se: ANTON BUBNIČ iz Poljan, IVAN MIHALIČ iz Podgrada, JAKOB TOMAŽIČ iz Šobonj in FRANK MARON iz St. Petra, vsi na Primorskem. Imam nekaj važnega poročati. — Frank Segulin, 5603 Carry Ave., Cleveland, Ohio.

Preženite bolečino!
Okorelo ramo, otrpnela mišica, nategnjen sklep — vse to spremlja **BOLEČINA**. Toda vdrgnite nekoliko **PAIN-EXPELLERJA** na bolečo površino, in bolečina bo hitro izgubila. Pain-Expeller in bolečina sta si smrtna sovražnika. Dobite se danes steklenico pri svojem lekarnarju, 35c, in 70c. Glejte, da bo na zavojku tvorniška znamka SIDRO. Zavržite vse ponarebe.

F. A. RICHTER & CO.
104-114 South 4th St.
Brooklyn, N. Y.

POSEBNA RAZPRODAJA. — CENE ZNIZANE NA POLOVICO. **IMPORTIRANE HARMONIKE**

Najnovejši modeli; izredno močne piščali, močni godba; **KVALITA ZVUJNOST**.

Te harmonike so vse naprejše prvovrstne materiala, zlasti piščalke, ki so najfinjeje kakovosti in narejene s kar največjo skrbjo po večih mehanikih. Moderni lesni oklepi z lepimi okraski, izredno močne piščali, močni in trpežni mešali s finimi usklajenimi robovi in s poniklajnimi jeklenimi vokalci, voladni glasovni ključji, usnjate zapone, izredno dragocene harmonike.

Harmonika št. 165 — s 3 vrstami, 33 ključev, 12 bas — cena \$18.50 (navadno \$35.00)
Harmonika št. 69 — s 3 vrstami, 21 ključev, 8 bas — cena \$2.95 (navadno \$12.00)
Harmonika št. 67 — s 2 vrstami, 19 ključev, 4 bas — cena \$6.75 (navadno \$15.00)
Harmonika št. 49 — s 1 vrsto, 10 ključev, 2 bas — cena \$4.95 (navadno \$8.00)
Pisite nam svoje ime in naslov ter označite številko in ceno harmonike, ki jo želite kupiti. Zraven plačajte 50 centov za pošiljalske stroške, a za harmoniko plačajte, kadar vam je dostavljena. Nobenega rizika. Popolna zadovoljnost za vračilo, ali pa denar povrnjen.

Pisite še danes.
UNION SALES COMPANY, Dept. 231
15 S. DESPLAINES ST., CHICAGO, ILL.

VLAHOV

ŽELOČNA GRENCICA

Dela jo in spravlja v steklenice v ZADRU (Dalmacija) od leta 1861

ROMANO VLAHOV

Naprodaj po vseh Lekarnah, delikatesah in grocerijah.

Edini agenti za Zadružne države.

V. LANGMANN, Inc.

97-99 Sixth Ave., New York, N. Y.

Potovanje v Jugoslavijo.

Kdor namerava potovati to spomlad v stari kraj na obisk ali za stalno, priporočamo, da se odloči za parnik "PARIS", največji in najnovejši parnik francoskega brodnice družbe, ki odpluje iz New Yorka

16. maja 1923.

Ker je železniška zveza preko Francije, Švice in Avstrije zelo izboljšana, je za Jugoslovane potovanje najbolj pripravo po francoski progi, zlasti pa še s parnikom "PARIS" in se pride v devetih dneh v Ljubljano; oni pa, ki potujejo v zasedeno ozemlje, se peljejo iz Pariza naravnost v Trst.

S tem parnikom potuje tedaj tudi naš uradnik, ki bo spremljal potniki do Ljubljane, in bo pazil tudi na prtljago, da bo šla na prejel vedno z istim vlakom, kot potniki.

Vsi potniki III. razreda so nastanjeni na tem parniku v kabinah po 2-4 v eni kabini; kdor želi potovati takrat na tem parniku, naj nam določi tem parniku \$10.00 za III. razred in \$50 za drugi razred, da nam preskrbimo dobro kabino že sedaj, da ne bomo boljše prostori vsi oddali.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

SKARAMUŠ

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" poslovenil G. P.

35

(Nadaljevanje.)

— Kaj pa v slučaju, da se motite? — je vprašal Andre-Louis in njegov obraz je predstavljal pravzaprav masko.

— Tudi ta riziko hočem prevzeti, — se je rezal Binet. — Mislim, da ste omenili, da ste odvetnik po poklicu. To je bila velika nepravilnost, moj dragi. Malo vrjetno je, da bi se dva odvetnika skrivala ob istem času ter v istem kraju. Sami morate priznati, da ni treba za to posebne bistrčnosti. M. Andre-Louis Moreau, odvetnik iz Gavrillaea, kaj naj bo?

— Govorila bova o tem, ko se bova vračala proti domu, — je rekel Andre-Louis.

— Kaj treba govoriti?

— Mislim, da več stvari. Jaz moram vedeti, kje stojim. Pojdite, če vam je drago.

— Dobro, — je rekel Binet, ki se je trdno prijel njegove roke, pripravljeno na vse možne trike, katere bi skušal izvesti mladi gospod. To pa je bila povsem nepotrebna previdnost. Andre-Louis ni bil človek, ki bi zastojal pri svoji energiji. Vedel je, da je glede telesne sile neznan v primeri z velikim in močnim Binetom.

— Če se udam vašemu zgovornemu in zapeljivemu prigovarjanju, — je rekel končno, — kakšna jamstva mi morete dati, da me ne boste izdali za dvajset lundorjev, potem ko bom zadostil vašim namenom?

— Dam vam svojo častno besedo za to, — je rekel Binet odvažno.

— Andre-Louis se je zasmejal.

— Torej naj govoriva o časti, kaj ne? Ali res mislite to, gospod Binet. Brez dvoma me smatrate za bedaka.

V temi ni zapazil rdečice, ki je stopila v lice Bineta. Slednji je potreboval več trenutkov predno je odgovoril.

— Mogoče imate prav, — je zagodrnjal. — Kakšna jamstva pa hočete?

— Jaz ne vem, kakšna jamstva mi morete dati?

— Rekel sem, da bom držal svojo besedo.

— Dokler ne bo bolj dobičkonosno za vas prodati me.

V vaši lastni moči je napraviti zame bolj dobičkonosno, da ostanem vedno veren napram vam. Vam se moram zahvaliti, da smo opravili tako dobro v Guichen. To priznavam povsem odkritosrčno.

— Privatno, — je rekel Andre-Louis.

Binet pa se ni brigal za to sarkastično pripombo.

— Kar ste storili za nas tukaj s Figaro-Skaramušem, lahko storite drugod z drugimi stvarmi. Povsem naravno je, da bi vane hotel izgubiti. To je vaše jamstvo.

— A danes zvečer ste bili pripravljeni prodati me za dvajset lundorjev.

— Ker ste me razdražili s svojo odpornostjo ter mi niste hoteli nuditi službe, katere ste zmožni. Ali mislite, da bi vas ne prodal že preteklo soboto, če bi bil v resnici tak lopov kot domnevate o meni? Hočem, da me razumete, moj dragi Parvissimus.

— Prosim vas, nikarte se opravičevati. Bolj pusti bi bili kot kedaj poprej.

— Vi vedno zbadate. To vas bo spravilo v zadrege, še predno boste izpolnili svoje življenje. Za sva nazaj v gostilni in še vedno mi niste sporočili svojega sklepa.

Andre-Louis se je ozrl nanj.

— Udati se moram, seveda. Ne morem drugega.

M. Binet je izpustil svoj oprijem ter močno udaril svojega spremljevalca po hrbtu.

— Dobro si se izrazil, dečko moj. Nikdar ne boš tega obžaloval. Če vem kaj o gledišču, mi je tudi znano, da si storil največji sklep svojega življenja. Jutri zvečer se mi boš zahvalil.

Andre-Louis je skomignil z rameni ter stopil naprej proti gostilni. M. Binet pa ga je poklical nazaj.

— M. Parvissimus.

Obrnil se je. Tam je stal v mesečini veliki in debeli mož, ki mu je prožil roko.

— M. Parvissimus, pa brez zamere. Podala si bova roko ter pozabila, kar se je pripetilo.

Andre-Louis je zrl nekaj časa nanj s studom. Postajal je jezen. Ko je spoznal to, je videl, da je smešen, skoro prav tako smešen kot oni lopovski Pantalón. Zasmejal se je ter sprejel penudeno mu roko.

— Nikake zamere? — je vprašal Binet.

— Oh, nikake zamere, — je odvrnil Andre-Louis.

Peto poglavje.

NASTOP SKARAMUŠA.

Oblečen v tesno oprijetajočo se obleko iz davno minolih stoletij, vso črno od čepice iz zameta ter čevljev z rozetami, našminkanega obraza ter z majhnimi brčicami, priplepljenimi na gornjo ustnico, z mečem ob strani ter kitaro v roki, je opazoval Skaramuš samega sebe v ogledalu ter sklenil biti pereč, kot je bilo povsem primerno za ulogo, katero naj bi igral.

Razmišljal je o tem, da je postalo njegovo življenje, ki je bilo do pred kratkim tako mirno in brez posebnih doživljanj, naenkrat izvanredno aktivno. V teku enega tedna je bil odvetnik, demagog, od pravice zasledovan zločinec, delavec in končno komični igralec. Tekom preteklih srede je skušal razvneti ljudske množice v Rennes. To sredo pa naj vzbuja veselost v srih poslušalstva v Guichen. Takrat je hotel izvesti solze iz oči poslušalcev. Danes pa je bila njegova naloga dovesti jih do smeha. V tem je tičala razlika, čeprav sta si bili obe ulogi sorodni. V prvem kot drugem slučaju je bil komedijant. Uloga, katero je igral takrat, je bila v svojem bistvu slična ulogi, katero je hotel igrati danes. Ali ni bil v Rennes neke vrste Skaramuš intrigant ki je skušal sejati seme nemira z zavratno roko? Edina razlika je obstajala v tem, da je danes nastopil pod imenom, ki je primerno označevalo njegov tip, dočim se je pretekli teden skrival pod krinko upoštevanja vrednega mladega provincijalnega odvetnika.

Priklonil se je samemu sebi v zrcalu.

— Komedijant! — si je rekel. — Končno si našel samega sebe. Končno si nastopil svojo dedščino. Brez dvoma boš imel velik uspeh.

(Dalje prihodnjik.)

Aostski Francozi in beneški Slovenci.

Kakor znano se nahaja pod Italijo poleg slovanske in nemške tudi neznatna francoska narodna manjšina. To so takozvani aostski Francozi v Alpah na severozapadnem robu piemontske dežele in deloma tudi v okraju Pinerolo, rojstnem mestu zadnjega ministrskega predsednika pred fašistovsko revolucijo, znanega slabiča Fače. Glavna množica teh italijanskih Francozov pa tvori, kakor rečeno, prebivalstvo doline reke Dora Baltea, ki pa se navadno imenuje Val d'Aosta, dasi ni Aosta nikaka reka, temveč mesto, ki je obenem tudi središče teh italijanskih Francozov. Prebivalci tega planinskega okraja se bavijo večinoma z živinorejjo in z izdelovanjem masla, sira in sličnih izdelkov, ki so navadno združeni z živinorejo. — Mestice Aosta šteje kakih 7000 prebivalcev ter je sedež podprefektur in škofije. Dalje se nahaja v Aosti licej, gimnazija in realka. Je torej precej dorežljivo opremljeno kulturno ognjišče tega romantičnega planinskega kraja. Vseh aostskih Francozov je okoli 60—70.000, ki pa se precej naglo poitalijančujejo. Po vojni pa se je narodna zavest tudi pri teh gorjancih znatno obudila in začeli so odločneje zahtevati svoje jezikovne pravice.

Njihove tozadevne zahteve so dobile konkreten izraz dne 4. oktobra 1919, na zborovanju, ki se je vršilo v občinskem domu v Aosti in katerega se je udeležilo 49 županov okraj aistega imena. Na tem zborovanju je bila sprejeta resolucija, ki vsebuje tozadevni program teh Francozov. Ta resolucija je bila sporočena obenem s "Spomeniku za jezikovno avtonomijo v šolah" naučnemu ministrstvu v Rimu, katero je tudi drugače dobivalo stalno prošnje in proteste od prizadetega prebivalstva.

Odločno zadržanje županov in vsega aostskega prebivalstva je imelo svoje dobre posledice, kajti vlada se je končno prepričala, da mora v tem pogledu kaj storiti, da se vsaj kolikor toliko ugodi vztrajnim zahtevam aostskih Francozov in njihovih zastopnikov. Tako je prišlo do tega, da je naučni minister Croce leta 1921 po dolgem cimeanju in obnavljanju predložil rimskemu parlamentu svoje "Ukrepe za začetne, ljudske in srednje šole onih okrajev kraljestva, kjer je francosčina običajni jezik".

Naj navedemo iz tega zakonskega načrta le par najvažnejših določb, iz katerih bo razvidno stališče todanjske uradne Italije napram temu vprašanju. V členu 1. je rečeno: — V občinah, v katerih se govori francoski jezik, se bodo imenovala za učitelje izključno take osebe, ki bodo imele potrebno usposobljenost, ki so rojene in nastanjene v dotičnih občinah in ki dokazujejo, da popolnoma obvladujejo francoski jezik.

Člen 6. določa, da bodo pri poddelovanju profesorjskih mest na državnih srednjih šolah imeli — prednost pred vsemi drugimi tisti kandidati, ki so rojeni in nastanjani v dotičnih občinah.

Člen 7. pravi, da bo pouk francosčine v občinah, kjer se govori ta jezik, obvezen tudi v prvih dveh razredih učiteljske in gimnazij. Obseg tega pouka bi se določil s posebnim kraljevim odlokom.

Še več kot suhi paragrafi pa nam pove utemeljevanje, s katerim je naučni minister Croce pospremil ta zakonski načrt, ko ga je predložil parlamentu. Pokrajinski šolski svet, — pravi minister Croce v svojem poročilu parlamentu — je imenoval učitelje brez vsakega ozira na posamezne občine, kar tudi ni moglo biti drugače po dosedanjih šolskih zakonih. Toda na ta način se je dogajalo, da so bili imenovani omejene občine učitelji, kateri francosčine sploh niso razumeli, in ki so se s seveda še manj mogli poučevati v dodatnih urah, katere predvideva šolski zakon iz l. 1911. Na drugi strani pa se je

dogajalo, da so učitelji, ki so bili imenovani v posamezne občine aostskih Francozov, kar zapuščali svoja mesta, in to vsled tega, ker je pozimi v teh krajih življenje zelo neprijetno in težko in ker so po nekaterih občinah zaradi takšnih razmer šole odprte samo ob lepem letnem času. — Skratka — ponavlja minister Croce — v občinah kraljestva, kjer se govori francoski jezik in kjer je pouk tega jezika obvezen, imamo sledeči položaj: šole brez učiteljev večji del leta in šole z učitelji, kateri francosčine ne znajo in ki je torej ne morejo ne samo poučevati, temveč niti razumeti.

Kakor se vidi, je to poročilo obeljeno s precejšnjo dozo sentimentalnega človekoljubja, kakor da bi šlo pri vsem tem bog ve za kako dragoceno šolsko reformo v prid francoski narodni manjšini v dolini reke Dora Baltea. V resnici pa se nahajajo na vsem tem ozemlju izključno italijanske ljudske in srednje šole in — francosčina bi se smela poučevati kot postranski predmet po par ur na teden. V praksi pa bi se ne delalo niti to, ker je turinski šolski svet, kakor je razvidno iz citiranega poročila bivšega naučnega ministra Crocea, preskrbel sam s svojo brezobzirnostjo pri imenovanju učiteljev, da je bil zakonito predpisani pouk francosčine onemogočen.

Aostski Francozi so torej še zelo daleč od najelementarnejših pravic, ki jih imajo na šolskem polju narodne manjšine v smislu zadnjih mirovniških pogodb. Ako pa primerjamo položaj aostskih Francozov s položajem naših beneških Slovencev (rezijskih, terških in šentpeterskih) vidimo, da so Francozi v primeri s temi poslednjimi naravnost gospodje. — Nikdar ni prišlo nobenemu italijanskemu ministru niti izdaleka na misel, da bi se skušal povzdigniti napram tem našim bratom na višino istega človekoljubja, ki ga je pokazal minister Croce napram italijanskim Francozom.

Ljudske in srednje šole, ki služijo beneškim Slovincem, niso samo popolnoma italijanske, temveč imajo očiten namen izrediti slovenski jezik med tamšnjim prebivalstvom. In to kljub temu, da ase patriotizem beneških Slovencev splošno in pohvalno priznava z vseh strani italijanskega javnega mnenja. Toda vse plačilo hvaležnosti obstoji v navadnem priznanju, medtem ko je bila — praktična nagrada enaka nič, dasi bi bilo popolnoma logično in upravičeno, da bi imeli naši beneški bratje vsaj toliko "jezikovne avtonomije" v šoli in cerkvi, kolikor se je je milostno priznalo aostskim Francozom. Temu so seveda veliko krivi predvsem naši beneški bratje sami, ki niso nikdar zahtevali niti te relativne enakopravnosti. Zato pa nam jih stavijo naši sodeželani laške narodnosti kaj radi za zgled, da vidimo na njih, kako se da doseči idealno pomirjenje v grobu, ki si ga pomagal sam kopati.

Da se pa povrnemo k gori o menjenemu zakonskemu predlogu, naj omenimo, da bodo tudi aostski Francozi čakali še precej časa, dokler se jim uresniči še t. mala mrvica, ki jim gré. Zakonski načrt ministra Crocea je običaj v prahu parlamentarnega arhiva, iz katerega se bo težko več izkopal.

Nov Paganini.

Na Dunaju se je pojavil češki violonist Váša Příhoda, ki je šel 21 let star in baje senzacionalen virtuos na gosli. Ta bo gotovo posetil tudi Ameriko.

Najnovejši vojni stroji.

V francoski armadi preiskujejo nove bojna letala, ki so zgrajena iz samih kovin. Ta letala se dvignejo deset do petnajststot metrov visoko in dosežejo hitrost 160 kilometrov na uro. Sama takorekoč nerazljudna morejo ta letala obsipati povrabe zemlje z vsami mogočimi morilnimi snovmi.

PRODAM POSESTVO.

Hiša 5 sob, kuhinja, dve kleti, hlev, kozole, 3 svinjaki, njive za 10 mernikov setve, dva travnika, okrog 8 johov gozda. Cena 1600 dolarjev. Hočem odpotovati. Pišite na lastnika: Franc Klemenčič, Trebelno št. 23, Slovenija, Jugoslavija.

Isčem sestro MARGARETO BARTELA, rojeno Koren, iz Globocdol, pošta Mirnapec. Pred vojno je bila v Clevelandu, Ohio. Če kdo ve za njen naslov, naj ga mi naznani. — Josip Koren, vas Globocdol št. 7, pošta Mirnapec, Slovenija, Jugoslavija.

(28-2-13)

Kje je moj stric ANTON TSCHUSCH (Čuš)? Doma je iz vasi Polensak, okraj Ptuj, po poklicu ključavničar. Zadnji njegov naslov je bil: 12 Spring Hill St., Port Allegany, Pa. Če kdo ve za njegov naslov, prosim, da mi ga naznani, ali pa naj se mi sam javi. — Alojzij Čuš, orožniška postaja, Zagorje ob Savi, Slovenija, Jugoslavija.

(28-2-13)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenim naročnikom "Glas Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ, kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatorej prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co

MOŠKI! Zaključite se proti nalezljivosti. **SANTAL MIDY** Najboljše in najboljše zdravilo za vse bolezni, ki jih povzroča bakterija. Velika tuba 35c. Kit (4's) 81c. V lekarnah in pri zdravnikih. San-Y-Kit Dept. B. 92 Beekman St., New York. Pišite za okrajšico.

POTOVANJE V STARI KRAJ IN NAZAJ V AMERIKO.

Iz dolgoletne izkušnje vem, da potuje zadovoljno samo on, ki nima nikakih stitosti s potnimi listi in prtljago in ako potuje z dobrim parnikom. Vse to preskrbimo za vsakega potnika. Posebno vedno priporočamo najboljšje parnike, ki imajo tudi kabine v III. razredu.

Ako nameravate potovati v stari kraj, pišite nam; to bo v Vašo lastno korist.

KOR NI AMERIŠKI DRŽAVLJAN, PA BI RAD ŠEL NA OBISK V STARO DOMOVINO IN BI SE ZOPET RAD VRNIL V AMERIKO, NAJ PIŠE TER MU BOMO DALI VSA TOZADEVNA POJASNILA.

Ako želite dobiti SORODNIKE ALI ZNANCE IZ STARE DOMOVINE, pišite nam za navodila, ker število priselencev je omejeno.

Za potne stroške izplačujemo tudi v Jugoslaviji dolarje.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

Knjiga za dolge zimske večere.

Slovensko-Amerikanski **KOLEDAR** za leto 1923
192 strani povesti, poučnih člankov in razprav, pesmi, slik, tale in raznoterosti.
Cena samo 40 centov.

Naročite ga še danes.
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York
Dobe se tudi pri zastopnikih "Glas Naroda".

RAVNOKAR JE IZŠLA **NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA**
Najnovejša ilustrovana izdaja Vsebuje 808 strani.
Cena s poštnino \$2.—
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

3. marca: Pres. Harding, Bremen in Cherbourg; Ryndam, Boulogne in Rotterdam; Kroonland, Cherbourg in Antwerp.
6. marca: Pittsburgh, Cherbourg in Bremen.
7. marca: Pres. Polk, Cherbourg; Taormina, Genoa; Paris, Havre; Antonia, Cherbourg.
8. marca: Chicago, Havre; Baern, Hamburg.
10. marca: Majestic, Cherbourg; George Washington, Cherbourg in Bremen; Tyrrenia, Cherbourg in Hamburg.
14. marca: Orbita, Cherbourg in Hamburg; France, Havre; Pres. Garfield, Cherbourg; York, Bremen.
15. marca: Mount Clay, Hamburg; Manchuria, Cherbourg in Hamburg.
17. marca: Pres. Wilson, Trst; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Noordam, Boulogne in Rotterdam; Finland, Cherbourg in Antwerp.
20. marca: Aquitania, Cherbourg.
21. marca: America, Genoa; Canopic, Cherbourg in Antwerp; Hannover, Bremen.
22. marca: Zealand, Cherbourg in Antwerp; Thuringia, Hamburg.
24. marca: New Amsterdam, Boulogne in Rotterdam; Albania, Cherbourg; Pres. Arthur, Cherbourg in Bremen.
27. marca: Lapland, Cherbourg in Antwerp.
28. marca: Paris, Havre; Hannover, Bremen; Samland, Hamburg; Pres. Monroe, Cherbourg.
29. marca: Rouillon, Havre; Mongolia, Cherbourg in Hamburg; Mount Carroll, Hamburg.
31. marca: Majestic, Cherbourg; Volendam, Boulogne in Rotterdam; Orca, Cherbourg in Hamburg; Keltina, Cherbourg in Hamburg; Saxonia, Cherbourg in Hamburg; Pres. Fillmore, Cherbourg in Bremen.

Pošljite ta listek

NAGLICA! Na ameriških ladjah

VPOŠLJITE spodnji kupon, če hočete odpotovati v staro domovino, ozira na dobiti svoje svoje. Dobili boste knjigo, napisano v vašem lastnem jeziku brezplačno. Izvedeli boste vse glade hitrih ameriških parnikov, ki nudijo neprekosljivo vrednost za vaše dolarje.

Pišite sedaj!

Vnaprej plačane vožnje. Če hočete dobiti v to delo svoje drage, pišite po pojasnila glede vnaprejšnjih plačil.

INFORMACIJSKI LISTEK

U. S. Shipping Board Passenger Dept. 5718, 65 Broadway, New York. Prosim pošljite mi brez obzira na plačilo v gladi potovanja ter tudi informacije glede ameriških vladnih ladij za Evropo. Moje ime: _____ Moja hišna št. ali R. F. D. _____ Mesto: _____ Država: _____

United States Lines

45 Broadway, New York City
110 So. Dearborn St., Chicago, Ill. 15 State St., Boston, Mass.
155 Congress Street West, Detroit, Mich.
Managing Operators for
U. S. SHIPPING BOARD

CUNARD ANCHOR 6,426 JUGOSLOVANOV

bo lahko prišlo v Ameriko začetkom prihodnjega julija. Cunard črta je najbolj hitra za vaše rojake, da pridejo v Ameriko. Izselenci, ki imajo listke za Cunard morajo potovati takoj, ker skoraj vsak dan v meselu odpušče kak parnik iz Evrope. Cunard črta ima izvrstno prevoznost službo za izselence iz Jugoslavije, tako da jih spremlja kompanijski zastopnik Jugoslovani, da jimajo stitosti.

Nobenih posebnih stroškov za to.

CUNARD-ANCHOR LINE
25 Broadway New York

Finland 3. mar. — Lapland 27. mar.
Zealand 22. mar. — Belgenland 18. apr.
New York — Hamburg — Gdansk
Gothland (3. razred) 28. marca

AMERICAN LINE
Plymouth — Cherbourg — Hamburg
Minnekahda (2. razred) 1. marca
Manchuria 15. mar. — Mongolia 29. mar.
*Novi prostori tretjega razreda.

WHITE STAR LINE
In New York v Cherbourg in Southampton

Majestic 10. marca; 31. marca; 21. apr.
(Največji parnik na svetu.)
Olympic 7. apr.; 28. apr.; 19. maja
Homerio 14. aprila; 5. maja; 26. maja
Dobra hrana. Zaprti prostori.
Ogledite se pri kraljevem agentu ali pri

POTNIŠKEM ODDELKU
No. 1 Broadway, New York.

izletno potovanje v Jugoslavijo.

Kdor želi Veliko noč obhajati v svojem domačem kraju, naj se odloči za parnik

"PRESIDENT WILSON"
17. marca 1923.

S tem parnikom bo naš uradnik Mr. Josip Rems spremljal potnike do Ljubljane.

Vožnja III. razreda do Trsta velja \$102.50, II. razred \$150.00 in \$5.00 vojnega davka.

Pišite po pojasnila!

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York City.

French Line

New York, Plymouth, Havre, Paris

Hitra služba v Jugoslavijo.

PARIS 7. marca
CHICAGO 8. marca
FRANCE 14. marca
ROUSSILLON 29. marca

Izbrane udobnosti — kabine za 2, 4 in 6 oseb, umivalnica in tekoča voda v vsakem prostoru — jedilnica, kladilnica. Vino in pivo brezplačno.

Posebni vlak vzame potnike in prtljago do določenega kraja, preko Trsta ali Havre. Na vlaku iz Havre je tolmáč. Ogledite se pri lokalnem agentu ali pri

KOMPAJNIJSKI PISARNI
19 State Street New York City

VELIKI Kompletni svetovni Atlas

Najnovejša izdaja, z vsemi zemljevidi celega sveta in kazalom.

Knjiga je fino v platno vezana, vsebuje 291 strani, velikost 14 palcev dolga in 11 palcev široka.

Cena s poštnino \$4.⁵⁰

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street
NEW YORK CITY

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom "Glas Naroda" v državi Pennsylvania naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatorej prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Upravištvu Glasa Naroda.

COLUMBIA GRAMOFONI

AKO ŽELITE glasni, svetovnozmani pravi COLUMBIA gramofon, slovenske, nemške in v vseh drugih jezikih gramofonske plošče, pišite po brezplačni cenik na

IVAN PAJK 24 MAIN ST. CONEMAUGH, PA.
On je edini slovenski zastopnik za Columbia gramofone in plošče v Conemaugh.